

١٤٠

עין משפט
נר מצוה

א מ"י פרק י מהל'
מאכלות אסורות הלכה
יט:

הלכה יא:
הלכה יא:

הגהות הב"ח

[illegible]

שינויי נוסחאות

[illegible]

אמר ר' אליעזר לא אם אמרת בחמאת ב ¹⁰ **דין הוא שאמרים**
כשרים לשמו ¹¹ **[וקשה]** ¹² **נהי דלא דמי לפסח מ"מ ק"ו איכא**
וא"כ ¹³ **[תימא]** ¹⁴ **א יפסקו נמי מהאי דינא מותר** ¹⁵ **חטאת זא עולה כמו**
דינא דמותר פסח זא שלמים וי"ל דלעיקר ¹⁶ **טעמו סמיך כדאיחא**

בפסחים (דף סד:) ו"ל דהא לא חס
אחרת דקאמר רבי אליעזר לדברי רבי
יהושע קאמר חליבא דרבי יוחנן
ורבינו תם מנא כספר יסן בריסא
דשמעתא דאמר בריסא
לגס חטאת ומנא הו' ובאחרים ביו"ו
ורבה לא גז' אלא לפרש דברי רבי
יוחנן ור' יוחנן עצמו מודה דבאחרים
לגס חטאת פליגי ולא אמר אמרו
דבר אחד אלא באחרים לגס
פסח: הג"ה א' א"פ'גו ב'רשמן
ב'ו' ומימה השתא נמי דפליגי בשלא
לשמן אני יכול לעשות ה' כ"ר' לכן
במירא שיפסול י"ד לשמן שחרית
ולפרש טעמו משום דמקטרו ראי'
ו"ל דמזה אינו מושג משום דשם
מנא לא מכשיר פסח שחרית אלא ה' ה':
הג"ה אחד בבקר ולא שנים בבקר.

הוא דאתא והא ⁽⁶⁾דאמר שמואל *מנין לאוכל את הטבל שהוא במיתה קדשי בני ישראל את אשר ירימו לה' בעתידים לתת בן לכתוב קרא אשר הורמו מאי אשר ירימו שמר רבי זירא ⁽⁶⁾ כשרין ואין מרצין וכי פליג בחדא ומרצין ובתרתיה פליגי אמר אבוי ואיתימא רבי זורא והמעשר ששחטן לשם שלמים כשרים שלמים ששחט מעשר פסולין ואי ס"ד כשרין ומרצין בכור בר רציוני מרצין ומדסיפא כשרין ואין מרצין רישא נמי כשרין הא כדאיתא והא כדאיתא אלא מאי קמ"ל גבור כיצד קדשי קדשים ששחטן לשם קדשים קלים קדשים וקדשים קלים הוא דאיכא גבוה ונמוך אבל קדשים ⁽⁷⁾שלמים קודמים את הבכור מפני שהן טעוני ונסכים ותנופת חזה ושוק הא עיקר ההיא אגגרא ששחטו ⁽⁸⁾ שחרית בארבעה עשר שלא לשמו רבי נשחט בשלשה עשר בן בתירא ⁽⁹⁾פוסל כאילו נשחט שמעון בן עזאי מקובל אני מפי שבעים ושנים זקן ⁽¹⁰⁾ אליעזר ⁽¹¹⁾ בשיבה שכל הזבחים ⁽¹²⁾ הנאכלין שזבחו אלא שלא עלו לבעלים משום חובה חוץ מן הפסח וכן ⁽¹³⁾בן עזאי אלא העולה ולא הודו לו חכמים: **גמ'** ⁽¹⁴⁾רבי אושעיא מכשיר היה בן בתירא בפסח ששחטו לשמו דכוליה יומא זימניה הוא ומאי כאילו אידיד דאמר איהו נמי כאילו אי הכי אדמויפלגי בשלא לעי איפלגו בלשמו הוה אמינא אבל בשלא לשמו מודי הוואיל ומקצתו ראוי קא משמע לן והכתוב ⁽¹⁵⁾בין הער עילאי ⁽¹⁶⁾בין שני ערבים תמיד דכתיב ביה ⁽¹⁷⁾בין יומא כשר התם מדכתיב ⁽¹⁸⁾את הכבש אחד ⁽¹⁹⁾תעשה בבין הערבים ממש ⁽²⁰⁾אימא חד בבקר אידך כוליה יומא כשר בבקר נרות דכתיב ⁽²¹⁾בין הערבים הכי נמי דכולי יומא כשר מערב ועד ⁽²²⁾בקר ⁽²³⁾ותניא מערב ועד בקר ⁽²⁴⁾תן לה מדרתה מערב ועד בקר דבר אחר ⁽²⁵⁾אין לך עבודה כשרה בלבד קטורת דכתיב בה ⁽²⁶⁾בין הערבים הכי נמי דכולי

אגראר נסבה שנה שם את הקודמים זה לזה ונקט נמי האי ב
בשאר ימות השנה חשיב ליה: בן צטירא פוטל. בגמרא מפרש להו: ש
הבאנלין. אבל עולה לא: לא הוסיף בן עזאי. על דברי חכמים ל
בצנפסא ששטו שחרית לשמו. (א) והוה ליה זמנו לפיכך פסול שלא ל
בין הערבים והאמרת דכולא יומא בין הערבים קרי ליה מעמק
בין ארעא לערב שב אחריי כדמפרשין (ב) ליה לקמיה דהיינו משעת
גופיה בין הערבים (ג) ליפלו בלשמו. ולימא נפסא ששטו בין
מומדי רבי יהושע. דאע"ג דשחרית לאו זמניה הוא פסול הואיל
אושעיא פריך היכי מצי לניימר פסח זמנו שחרית: בין שני ערב
ומחילת ערב דאורחא: ואימא חד בצנפר. את הראשון לא י
כדכתיב בין הערבים למפרש ליה כל יומא: ולא שנים צנפר.
לכלל נר ונר כך שיערו חכמים לילי (ד) תקופת עטת שלא תכנה כל הלילה
אין לך עבודה. מעבודות שהן אמורות ביום כגון עבודות הדס

דמותו כו' לל"ז (צ"ח) : בן דיעיקר טעמו סמיך אקרא דכתיב וסב פסה הוא בהוייתו ידא בדאיתא חסד מינא ומוצא ובאחרים. ונר' פשוט ללא דלא נאמקי כי אס כפילות הלשון, אגל הסוטה אמת דרימ' תא מוזה ובאחרים : בת' לשונות בדבריו בנתיא לל"ז (צ"ח) : בון בנ"מ נספס רלית הלכתא מוזהית הלכך לינא מליחא דלמא אתי למטעי בדבריו :

מרלין [תפשוט] מר

כל הזבחים פרק ראשון זבחים

וְרָבִי יְהוֹשֻעַ מְלִינוּ מוֹסֵר הַטָּמֵא בֶּאֱרוֹלָה. כְּדִתְנִיחָא
בְּתַמְמוּרָה (דף כג:) זֶה מִדְרַשׁ לְרֵשׁ יְהוּדֵיהֶם הֵכֵן כֹּל דְּבַר שֶׁכָּא
חֲטוּתָא וּמִמּוֹתָא אֲשֶׁם יִלְקֹחַ בָּהֶן עוֹלָה לִקְרָא הַמּוֹצֵא חֲטָאֵי דְּמִי
מוֹתָא. הַטָּמֵא בְּגוֹן הַפְּרִישׁ מַעֲשֵׂה לְחַטְאוֹתָיו וְיִתְמַחֲרוּ יָא וְנִי מַפְרִישׁ
שְׂמִי טָמְאוֹת לְאַחֲרִיתוֹ דְּקִי"ל בְּתַמְמוּרָה

(דף קד.) מתכפר בחטאת מהן והשני
 תרעה: ומה חטאת שמוסרה כו'.
 ואם ק"ו כזה אתה דורש ש' כל לפסול
 עולה לשם חטאת. והנהל דייק רבי
 מילתיה לעיל מדלג אחרד ליה רבי
 אליעזר אגא נמי פסילגא בנשחטין
 לשם חטאת: שכן כשרה לשמה כל
 הסנה. לפיכך עולה הנשחטת לשם
 חטאת כשרה: ולא יחללו את קדשי.
 אין (באן) חילול כשרירמו אותם
 לשם גזזה מהם: בעמידין לתרום.
 דהיינו עכל דכתיב ירימו דבר העמוד
 ומסיים בזה בסנהדרין פרק אלו
 הן הנשרפין (דף פג.) גמר (א) חילול
 מתורומה דכתיב בה ויקרא בן ומנו בו
 כי יחללוהו: א"כ. דלכר"ש אחי עזריה
 לחורמה מ"א לכחז ולי יחללו את
 שרמ' מש' לשון עולה דנקט ש"ס
 למדרש ביה נמי הא: עני רבי וזל.
 לשום גזזה מהן כשרים דקתיב כשרין
 ואין מרזין קאמר כת"ק ולא פליג אלא
 בנזון דקאמר פסולים לגמרי:
 ובספרי פליגי. לשם גזזה מכשרין
 ליתר דמיא חטל ליתר דמיא חטל

לשם בבור או לשם
א אלא ^י כשרין ואין
ין מוצין מידי איריא
נמוך קמ"ל ^ט תנינא
מהו דתימא קדשי
וקלים לא הא נמי
מתן ארבע וסמיכה
ה: **מתני'** ^ז הפסח
הושע מכשיר כאילו
בין הערבים ^ח אמר
ם שהושיבו את רבי
שלא לשמן כשרין
החטאת ולא ^י הוסף
רבי אלעזר ^{יא} אמר
חרית בארבעה עשר
רבי יהושע כאילו
י ליפלטו בלשמו אי
י יהושע לבן בתירא
ים אמר עולא בריה
רבים הכי נמי דכולי
מכלל דבין הערבים
אחד בבקר ולא שנים
^{יג} שאני התם דכתיב
שתהא דולקת והולכת
רב ועד בקר אלא זו
א כשר ^{יד} שאני קדשים

והו' אע"ג דכבר תניינא הכא: **במתני' ר' יהושע מכשיר** דפסח
ז' ושנים זקן. בגמרא [דף י"ג:] מפרש אמאי לא תנא זקנים: **כל הובאים**
חוץ מפסח וממנחת אלף העולה: גב' מכשיר היה צן **נשחט**
לדלחר [עליל ט"ז:] כפי צומנו שלא לשמו פסול: **ומאי כלינו**. כשיר
 ליה שחריט וקרא פסח בין הערבים אלמא כשירא בין בין ערב
 שחר שפסק ליל של אמש עד שמשקע החמה ומאי כלינו הא הוא
 שחריט] ר' יהושע פוסל וצן כשירא מכשיר: **אבל כשלא לשמו**
נקלטו של יום ראי לשמו קמ"ל: **והא כפי צין הערבים**. לרבי
 מעלות השחר עד שקיעת החמה דהיינו צין סוף ערב דלחמול
 יותר ממנחות והשני כל היום זמנו ראה שחריט ראה ערבית
 וכן על כרחך צריך להשהות השני עד הערב: **מדסה**. חזי לוג
 גמח פס. ובתמחו וביניסן ובתשירי אס דמליק שליש היום לא איכפת לן.
 קמלו וקטרת ששחין מהדלקת גרות ואילך שזו מאוחרת לביבין:

[illegible]

מסורת הש"ס

(א) סנהדרין פנ. ע"ש, (ב) לעיל
 (ג) [ומקם] (ד) ב.
 (ה) וסופרים פ"ה ה', ירושלמי
 (ו) דים ס"ד מ"ג, (ז) מ"ס
 (ח) ברכות פ"ה ה', תענית פ"ד.
 (ט) [פסחים] (י) [פסחים]
 (יא) מכלתא פ"ה ה', ירושה
 (יב) פסחים פ"ה ה"א, (יג) יומא טו.
 (יד) פסחים טו, מנחות פט, (טו) ח"כ
 (טז) אמור פשתא יג הלכה יא,
 (יז) ספרי בעלות פסקא יג.
 (יח) [ושם] (יט) שני [הספרי]

תורה אור השלם

1. ולא יחללו את קדש ימינו
ישראל את אשר יבינו
ליהודה: וקראו בו, שמו
נחמיה.
2. ויהי לכם משמחת עני
בגדש: אתו כל קהל
עדרת ישראל בין העירבים:
שמות י, כ.
3. את הכבש אשר תעשה
בבקר את חמשת העשרה
בין העירבים: שמוט ט, ט
והעירבים יצא פסוק ו: את הכבש
אשר תעשה בין העירבים
השני תעשה בין העירבים:
במזרח ח, ד.
4. ובחגלה ארזן את חמשת
העשרה יקדשהו קטרתו
בין העירבים יקדשהו
ממזרח לך: שמוט ח, ה.
5. אהל מזר חמזר
לפני אהל וכן תעשה
עולם העירבים יקדשהו
מזרח בין ישראל:

מוסף רש"י

[illegible]

יִיאֹחֵד דְּבַר. דִּין הוּא שִׂיחֹר
הַפֶּסַח שְׂאֵמֶר בּוֹ צִבְרֵי
הָעֵרֵצִים, מִזֵּכָה אֵת הַפֶּסַח צִבְרֵי,
וַיִּשְׁתַּחֲוֶה אֹמֹר בֵּין הָעֵרֵצִים, לְתַמְדִּי
שֶׁלֹּא נִאֲמַר בּוֹ אֵלֶּא אֵת הַכֶּבֶשׂ שֶׁ
תִּשְׁעֶשֶׂה בֵּין הָעֵרֵצִים (פסחים
טו). מִתְפַּלֵּל שֶׁל מִנְחָה. מֵאֲחֵר
שֶׁהֵגִיעַ זְמַנָּה, כִּדִּי לְהַקְדִּימָה
בְּתַחֲלֹת וּמֵנָּה שֶׁלֹּא יִקְרָא פֶּסַח
עֲלֵיהֶם וְרַח"כּ מִתְפַּלֵּל שֶׁל

ליקוטים

מקובל אני מפי שבעים ושנים וקן.
האי דקאמר שבעים ושנים, והרי
סנהדרין היתה של שבעים ואחד.
יש לומר שבעים ואחד היו בלא
המופלא, שהמופלא לא היה מן
המניין. (פסקי י"ד)

שיטה מקובצת

[illegible]

ואלא עלו. וא"ת ומי הזיקו למימר
 דא דקתני פסולין ר"ל דלא פסולין
 ר"י. עוד י"ל דזה ליכא למימר דא"כ
 ממאי קאמר כשרין, עלו מציעא ליה.
 וב"ת אדפשיט מסיפא דכשרין ואין
 יור הלילות (תוס'):

יב:

עין משפט
נר מצוה

א ב מ"י פ"ג מהל'
שגגות הלכה ח ודלא
כר"י:

יה אור השלם

1. והקרב והקריב הכון את הכל
והקטיר המזבחה עלה הוא
אשה ריח ניחח ליהוה:
ויקרא א, יג

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה יש דמיו וכו' דלא קדשה וכו' אין לו חלק במצוה של חבירו ואין:

גליון הש"ס

[תוס' ד"ה וש"ס וכו' דאיכא
 טום דאינו עובר אלא ע"י
 רפואה. ע' בכורות דף לח ע"ב
 תוס' ד"ה וסימנך וכו']:

מוסף רש"י

[illegible]

שיטה מקובצת

[illegible]

לעיל (שם). ותירץ מורי כיון דאשם ת
לפסקא וחטאת שיש צהן נד כרת יותר
דצעולה לא שייך כר

והקטרת אימורין כו', ואם כפי' מזו לזו, וזו היא הראיה לפי' ה

יב:

מלקרב לעולם אפילו לאחר פסח דכ"ג^א מותר הפסחם היו שלמים וקריזה
 לשלשמים מיחוד חז"ל דקתי' מחנ"י דמיה לשלמים אבל אידי גופה לא אלמא
 אאלימא קדושת דמים לומר זה תורת דחוי ולא אשכחין תנאי דפליגי בזה
 מילתא מיהו בזה מילתא^ב טובא אחא לאשמועינן^ג ורבינו חננאל מפרש

יש דיחוי צדמים כלומר [פז] 77מים

דחמים (והדלחיו דמים) שלא יקריב מן
הדמים קרבנו שהיה צדעתו להפריש
כמו יש דחוי דמים דמי שהיה טמא
(פסחים דף טז.) לתנן הסם גבי מפרשי
נקבה לפסחו ויצא ירעה עד שיסאכא וימכר
ויצא דמיו שלמים ור"ש יא נמי פ"י וימכר
הסם יש דחוי דמים אפילו הדמים
דחויין שאין מציאין מהן פסח שהיה
דעתו כן בשעת הפרשה מיהו אינו כן
אלא מציא מן הדמים פסח כדמניא
נ"ב בחרת דכריתות (דף כח.) המפריש
גפה לפסחו ירעה עד שיסאכא
ותימכר ויצא דמיה פסח ומתוך הך
בריימא רבינו שמואל מוחק צפרק
שהיה טמא (פסחים דף טז.) שלמים
וגרים יציא דמיה פסח אמנם אין
גירסא זו נכונה דאם כן היכי קאמר
במבמא ש"מ יש דחוי מעיקרו [ויש]
דחוי דמים [ובעלין] חיים נדחין יכול
דחי נמי צעלמא אין דחוי אין יכול
להקפיד שאיה גופה פסח שהי יקבלה
היא ובפסח כתיב זכר תמים בן שנה
א"כ על כרחך התם פ' מי שהיה טמא
גריס' שלמים ור"ת אומר דאין למחוק
הספרים ^ו בדלא קדשיא אמר' המפריש
נקבה לפסחו מרעה ויצא דמיה פסח
נשתתריה אחר הפסח מרעה עד
שתיסאכא וימכר ויצא דמיה שלמים
ומתני' דמי שהיה טמא בכה"ג מיירי
בנשתתריה אחר הפסח ופירוש של יש
דחוי דמים הוי יש דחוי דצבר שאין
צו רק קדושת דמים ולא קדושת הגוף
וה"ע צהריא ^ט דכריתות א"ר אלעזר
א"ר אשעיה מטמא מקדש עשיר כו'

מרתעה את ילדה וזר ירעה ויציא דמיו
פסח כו' ר"ש אומר הוא עצמו יקרב
פסח ומשני כי אמרין לרבין ור"ש
ס"ל דע"ח אין נדחין דמניא מת אחד
מהם מציא חבירו שלל בהגרלה דברי
ר"ש והשאלא מאי ס"ד מעיקרא דפרין

[illegible]

ס. לליכא למיפך דפריך לעיל מה להלך השוה שבהן שכן
בא להגין על ספק כרת דז כרת קריין ביה אף פסח וחטאת
אשם. דאע"ג דפירכא כל דהו היא, אחדא מתמתי פריכי. וק
לל: "תוד"ה (מעמ' הקודם) ושמע מינה. וקשה לי על זה כי

אשון הרי אמר רבא שהמקבל על מנת לשפוך שיריים
יון כי הואיל ואינן מעכבין כפרה לא פסלה בהו מחש

כל הזבחים פרק ראשון זבחים

ר הפסח היו שלמים ונקיבה
 ימים אבל איחי גופה לא אלמלא
 אש כסחיתן נגזר פלגיגי צהא
 ועינין ^{עא} ורבינו מנחם מפרש

יש דהוי בדמים. יש תורת דהוי בקדושת דמים אע"פ שאינה קדושת
 הגוף כגון הכה שהקדש ^ב תייה ^א לא קדשה אלא לדמייה שהרי אין
 לו חלק [אלא] צהאיה ואין קדושה רחוייה לפשוט צבולה על פיו ופסי'
 הכי שייך צה דהוי ומדמה עולומיה וכל אצמיה לא אלימנה קדושת דמים
 ליפסל משום דהוי. לישנא אחרינא יש

יֵשׁ דַּחוּי בְּדַמִּים ⁽⁶⁾ אָמַר עֲוֵלָא אָמַר רַבִּי

ויוחנן ^אאכל חלב והפריש קרבן והמיר דת ^בווחזר בו ^גהואיל וגדחה ידחה איתמר נמי אמר ר' ירמיה אמר רבי אבהו אמר רבי ויוחנן ^דאכל חלב והפריש קרבן וגשתתה ונחזור וגשתתה הואיל וגדחה ידחה וצריכי דאי אשמעינן קמייתא משום דהוא דחי בצפשיה בידים אבל הכא דממילא אידחי כישן ^הדמי ואי אשמעינן הכא משום דאין בידו לחזור אבל הכא דיש בידו לחזור אימא לא צריכא בעי רבי ירמיה אכל חלב והפריש קרבן והורו בית דין שחלב מותר וחזרו בהן מהו מי הוי דחוי או לא הוי דחוי אמר ליה ההוא סבא כי פתח רבי ויוחנן בדחויין מהא פתח מאי טעמא ^והתם גברא אידחי קרבן לא אידחי הכא קרבן נמי ^זאידחי: אמר שמעון בן עזאי מקובלני מפי שבעים ושנים זקן כו': למה לי למתנא שבעים ושנים זקן דכולהו בחדא שיטתא ^חהוו קיימי: לא הוסיף בן עזאי אלא עולה: אמר רב הונא מאי טעמא דבן עזאי ^טעולה הוא אשה ריה ניווחה לה' היא לשמה כשרה שלא לשמה פסולה אשם נמי כתיב ביה הוא ^יהוא לאחר הקטרת אימורים דכתיב האי נמי לאחר הקטרת אימורים הוא דכתיב תרי הוא כתיבי גבי אשם ^{יא}נמי תרי הוא כתיבי אלא בן עזאי בקל וחומר ממייתי לה ומה חטאת שאינה כליל שחטה שלא לשמה פסולה עולה שהיא כליל לא כל שכן מה לחטאת שכן מכפרת פסח יוכיח ^{יב}מה לפסח שכן זמנו קבוע חטאת תוכיח ^{יג}וחזור דרין לא ראי זה כראי זה ולא ראי

ושחטן שלא לשמן פסול אף אני אביא
שלא לשמה פסולה¹⁰ מה להצד השוה שב

שינויי נוסחאות

[illegible]

ליקוטים

אמר לך התחבא סבא, יש מפרשים
דכל מקום שזכרנו מורכו מורכו
סבא אורו אליהו הנביא, ו
למוד כן ב' במה מדליקין
(שבת לז), כעבור דרבי שמעון
כן יוצא, (סוף מילין) ו
מכאן יש יור' לעמוד הבא
יכול לך התחבא מחשבת פיו
אלא מורקיה בלבב, פירוש
מחשבת ואם האכל אכל כיום
החשיל יש, ירצה, ויוקרה היה
המורה, והיא קרא ירדש ליה
במחשב ע"מ לאכול ממנו ביום
ה', מנין דרבות מורקיה וקבול
התחבא ואם האכל אכל בדבריה
מחשבתא ויש אליהו כו', אלמא
מחשבתא פסלה כדמורקיה.
ומתוך לך רבא חתם ואדאמי

שים כי השוחט ע"מ לקבל דמו
לשפוך שירים למחר פסלו. ויש
לע"מ לשפוך שירים למחר לא
ליה ההוא מרבנן לרובא ושפיכת
בשר מנין לרבות שפיכת שירים
איך שאין פוסלין בשחשב בהן
המעלה יש בין זריקה לקבלה,

וע"י לשון ה' (הא) וצ"כ ליתא תיבת עבודה
לכבש אפ"ה כיון כל"ל (הא)
מאז וצ"כ (הגרי"ב). צכתה"י